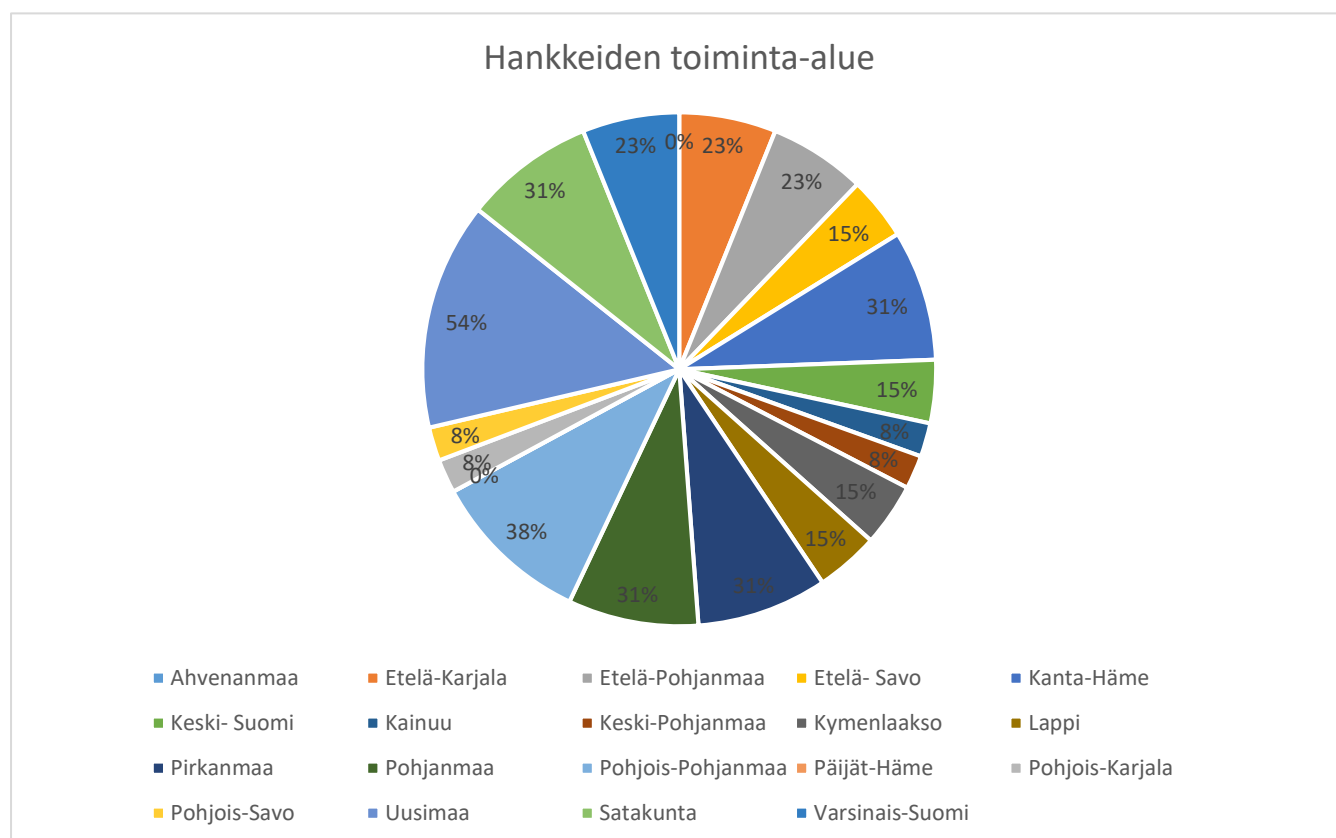
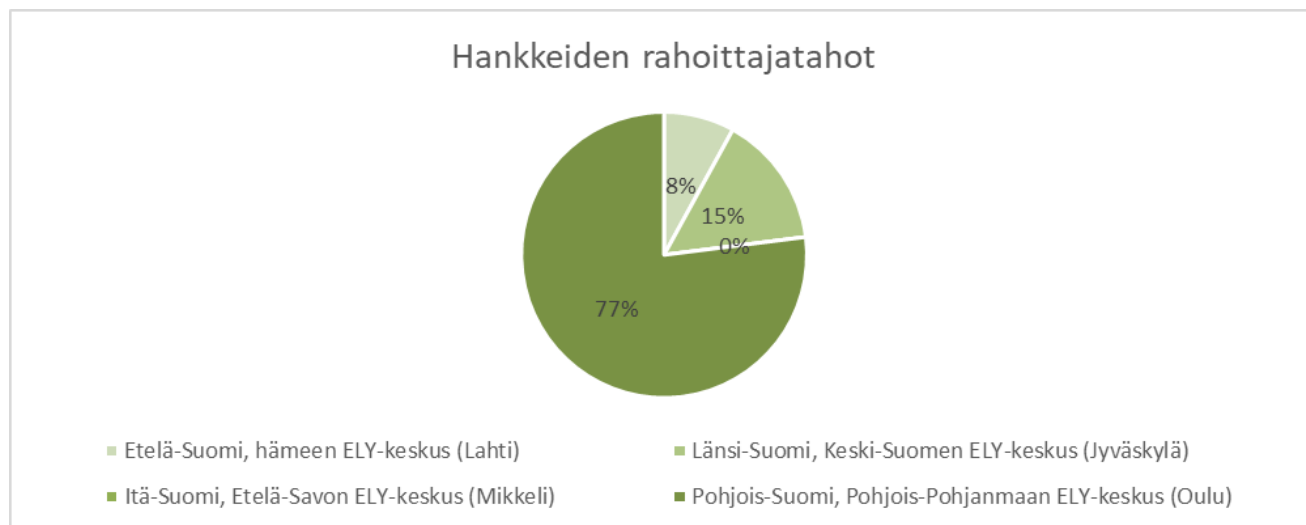

Sujuvat siirtymät -verkoston seurantakyselyn koonti, kevät 2019

Hankeverkoston kuudes seurantakysely toteutettiin 14.3-10.4.2019. Verkosto koostuu valtakunnallisista ja alueellisista hankkeista. Kysely lähetettiin verkoston hankkeille, jotka olivat käynnissä kyselyn lähettämisaikana sekä hankkeille, joiden päättymisestä oli alle puoli vuotta. Näin ollen kysely lähetettiin 31 hankkeelle, joista 11 on valtakunnallisia ja 20 alueellisia hankkeita. Kyselyn tavoitteena on kerätä tietoa hankkeiden tavoitteista ja toteutumistilanteesta. Kysely toteutetaan puolivuositain ja seuraava kysely tehdään syksyn 2019 aikana. Vastauksia saatiin yhteensä 13 hankkeelta kyselyn vastausprosentin ollessa 41,9 %. Valtakunnallisista hankkeista vastasi 81,8 % ja alueellisista hankkeista 20 %.

Eniten hanketoimintaa on Uudellamaalla. Suurin osa hankkeista on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoittamia:

Hankkeiden tavoitteet ja toteuttamistilanne

Hankkeiden keskeistä tehtävää kysyttäessä yksi hanke (8 %) ilmoitti kehitettävänsä opintonsa keskeyttäneiden tai koulutusalaan tai koulutuspaikkaa vaihtavien välitöntä poluttamista eteenpäin. Neljä hanketta (31 %) ilmoitti kehitävänsä toisen asteen ammatillisen koulutuksen toimintamalleja ja pedagogisia ratkaisuja (ml. osaamisen tunnustaminen), joilla mahdollistetaan opiskelijoiden sujuva siirtyminen uuteen koulutukseen alan- tai paikkakunnanvaihtotilanteissa sekä koulutuksen järjestäjien omien organisaatioiden sisällä että erityisesti koulutuksen järjestäjien välillä. Kolme hanketta (23 %) kehittää palveluita, toimintamalleja ja pedagogisia ratkaisuja, joilla edistetään koulutuksessa aliedustettujen ryhmien siirtymistä koulutuksesta toiseen ja koulutuksesta työhön sekä tuetaan ammatillisen koulutuksen loppuun saattamista joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen avulla. Neljä hanketta (31 %) ilmoitti kehitävänsä palveluita, toimintamalleja ja pedagogisia ratkaisuja, joilla nopeutetaan toiselta asteelta korkeakouluopintoihin siirtymistä joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen avulla. Yksi hanke (8 %) kehittää koulutuksen järjestäjien yhteistyötä, toimintaprosesseja ja toimintatapoja sekä työnjakoa henkilökohtaisten osaamisen kehittämissuunnitelmien (HOKS, E-HOKS) käyttöönottamiseksi ja sujuvissa siirtymissä hyödyntämiseksi. Yhdessä hankkeessa (8 %) pilotoidaan ja kokeillaan ESR-hankkeissa kehitettyjä erilaisia sujuvia siirtymiä mahdollistavia ratkaisuja toimintamallien toimivuuden testaamiseksi ja laajan valtakunnallisen käyttöönoton edellytysten selvittämiseksi. Neljässä hankkeessa (31 %) keskitytään sujuvien siirtymien kehittämiseen muilla kuin yllä mainituin keinoin muun muassa uraohjauksen kehittämiseen, työllistymisen ohjaus- ja tukimallin kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen toimintamallien, pedagogisten ratkaisujen ja digitaalisten palvelujen kehittämiseen opiskelijoiden työnhaun ja työllistymisen tueksi.

Valtakunnallisten hankkeiden tavoiteltavia konkreettisia tavoitteita ja tavoiteltavia tuloksia:

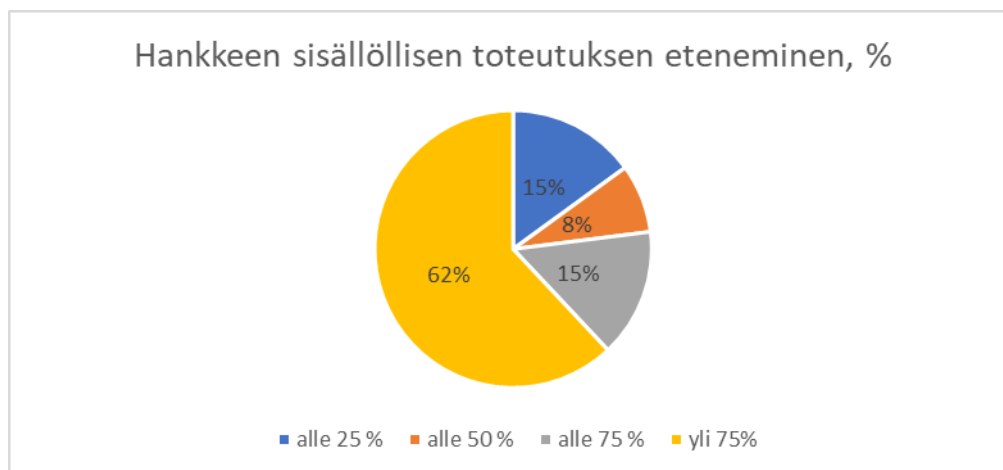
- Opettajien ohjauksellisen opettajuuden työote ja materiaali, mm. ohjaavan opettajuuden Yhdessä -ohjaava opettaja peli.
- Opettajille ja ohjaajille: testatut ja arvioidut työkalut ja toimintamallit kansalliseen käyttöön sekä koulutusta toimintakulttuurin muuttamiseen -> Sampo + Osaamismatka + Osaamisidentiteetti + tutkimusjulkaisut sekä opettajien ja ohjaajien kouluttaminen näistä kaikista.
- NOPSA-hankkeen toimintamallina on ollut tuottaa alueellisten pilotointien kautta valtakunnallisia malleja. Kaikkien mallien toimivuus on alueellisesti testattu.
- Urapeli ja Oma polku -väittämäkortit, osaamispassit ja -kartat sekä visualisoinnin toimintamalli.
- Kehittää siirtymävaiheiden malleja eli siltoja seuraaviin vaiheisiin: a) Mallit hakeutumisvaiheesta Valma-opintoihin ja/tai ammatilliseen koulutukseen b) Mallit Valma-opinnoista ammatilliseen koulutukseen.
- VETOVOMALA-hankkeen tavoitteena on erityisen ja vaativan erityisen tuen asiakkaiden ammatilliseen koulutukseen ohjaamisen ja siirtymävaiheen palvelujen kehittäminen. Koulutukseen ohjaavien tahojen yhteistyön ja osaamisen vahvistaminen erityistä- ja vaativaa erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden hakeutumisvaiheen ohjauksessa.
- Pudokkuuden ennaltaehkäisy
- Julkaistu: Jatkoväylällä - yhteistyöllä ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun kirjassa verkossa ja painoksina.
- Avoimien opintojen, oppimisympäristöjen ja sujuvien siirtymien toimintamalli, tapa järjestää ammatillisia opintoja vastaamaan opintonsa keskeyttäneiden, ilman koulutuspaikkaa olevien tai osaamistaan syventävien nuorten tarpeisiin. Nuoret voivat tutustua ammattialoihin, aloittaa joustavasti ja hallitusti ammatilliset opinnot sekä siirtyä tutkinnosta, tutkinnonosasta tai koulutuksenjärjestäjältätoiselle.
- Polutus-työkalu uraohjauksen tueksi. Hankkeessa luodaan ennakoiva, opiskelijoiden siirtymävaihevalmiuksia kartoittava työkalu, jonka perusteella osataan hyvissä ajoin ohjata opiskelijat sopivien, hankkeessa luotujen tukimuotojen (=siltöjen) piiriin.

Alueellisten hankkeiden tavoiteltavia konkreettisia tavoitteita ja tavoiteltavia tuloksia:

- Korkeakouluvalmiuksien vahvistaminen: suomen kieli, verkko- ja monimuoto-opiskelutaidot, mentorointituki.
- Edistää erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja erityisesti palkkatyöhön
- Kartoitetaan oppilaitosten uraohjausjärjestelmien tämänhetkinen tila ja kehitetään niitä.
- Edistää ammattiin valmistuvien opiskelijoiden työnhakua ja työllistymistä.
- Digimateriaalin valmistaminen suomalaisista koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista.
- Verkoston luominen, jossa tehdään yhteistyötä maahanmuuttajien koulutusta ja työllistymistä tukevien, toteuttavien ja tutkivien tahojen kesken maahanmuuttajien sujuvan siirtymän turvaamiseksi toiselta asteelta ammattikorkeakouluopintoihin.
- www.matkalla-ammattiin.fi
- Ammatillinen opettaja urasuunnittelun ohjaajana -valmennus ja työpajat.

Hankkeiden toteuttamistilanne

Vastausten perusteella verkoston hankkeet ovat sisällöllisessä toteuttamisessa suhteessa hankesuunnitelman tavoitteisiin painottuneet toteuttamisen loppusuoralle. Suurin osa vastanneista on toteuttanut hanketta yli 75 % sisällöllisten tavoitteiden osalta.

Pilotointi, tulokset ja tuotokset

Kyselyyn vastanneista yksi hanke (5 %) ilmoitti, ettei tavoitteiden mukaisia tuloksia ole vielä lainkaan valmiina, mutta loput ovat saaneet valmiiksi jo yhden tai useamman tavoitteiden mukaisista tuotoksista. Hankkeissa kehitettäviä toimintamalleja on pilotoitu 95 prosentissa hankkeita, mikä tarkoittaa, että lähes kaikki hankkeet ovat edenneet jo konkreettisiin käytännön kokeiluihin. Pilotoinnin aloittaneista lähes kaikki (84,21 %) olivat sitä mieltä, että pilotointi on onnistunut odotetusti. Suurin osa hankkeista on ottanut jo vähintään yhden hankkeen suunnitelman mukaisista päätuotoksista tai tuloksista käyttöön.

Valtakunnallisten hankkeiden toimia ja pilotointeja:

- Valtakunnalliset suositukset, alueelliset mallit/pedagogiset ratkaisut ja yhteistyö 2.aste ja korkeakoulun välillä
- Yhteiskehittämismallin suunnittelu ja toteutus ja sisällön kilpailutus ja toiminnan valjastaminen käytäntöön. Mitattavuuden edistäminen.
- Pelilliset ratkaisut peruskoulu-yhteistyössä (Oma polku -väittämäpelii ja Urapeli)
- Opettajien ja ohjaajien valtakunnalliset koulutustilaisuudet

- Arviointien kautta valittu valtakunnallisesti hyödynnettäväksi suositeltavat mallit. Mallien kuvaus Arjen arkkiin. Nopsa-oppaan ja loppuraporttivideon tuotanto.
- Yhdessä – ohjaava opettaja peli ja avoimina opintoina toteutettujen tutkinnonosien / opintojen pilotointi eri kohderyhmille ohjaavaa opettajuutta hyödyntäen ja samalla siirtymiä sujuvoittaen.
- Ohjaushenkilöstön koulutukset ja yhteistyöfoorumien paikalliset toteutukset

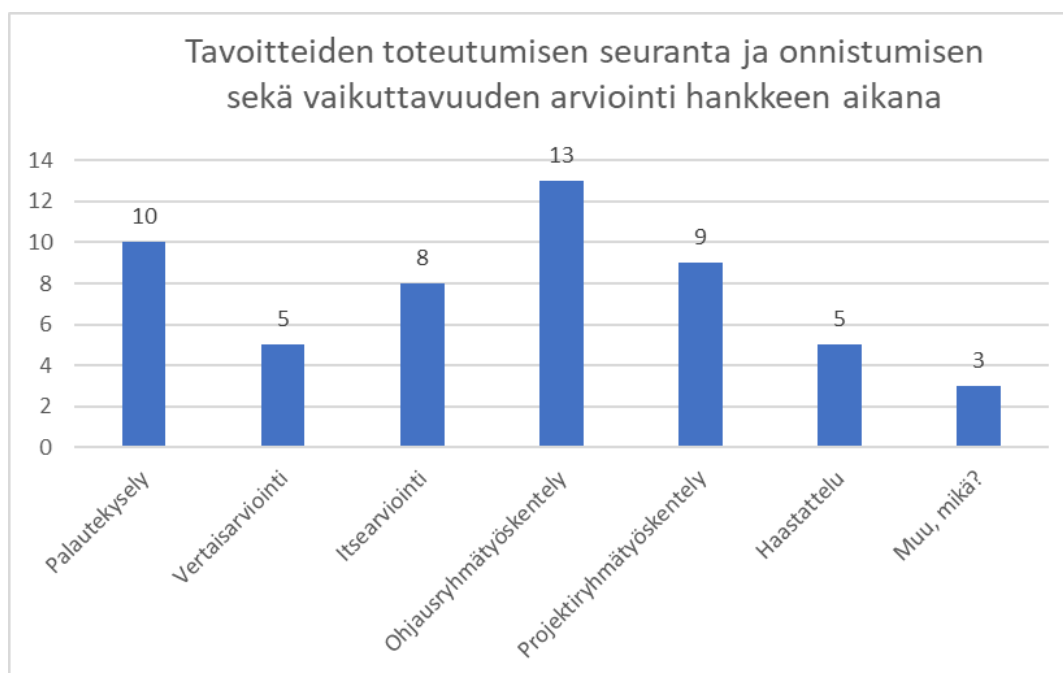
Alueellisten hankkeiden toimia ja pilotointeja:

- Osaajia työelämään verkko-oppimisympäristöä on pilotoitu sen eri kehitysvaiheissa noin 150 opiskelijalle.
- Uraohjausta tukevia toimintamalleja on viety oppilaitoksissa käytäntöön. TE-hallinnon kanssa yhteistyömallin rakentaminen aloitettu (maakuntaudistuksen jäädytys aiheuttaa pohdintaa, miten tämä on järkevä toteuttaa). Henkilöstöpalveluyritykset tiedottavat ja rekrytoivat opiskelijoita toteuttajaoppilaitoksissa.
- Matkalla ammattiin -sivuston käyttöä, suomen kielen kurssin osia, erillishaut.
- Työllistymisen ohjaus- ja tukimalliin sisältyviä toimintatapoja.

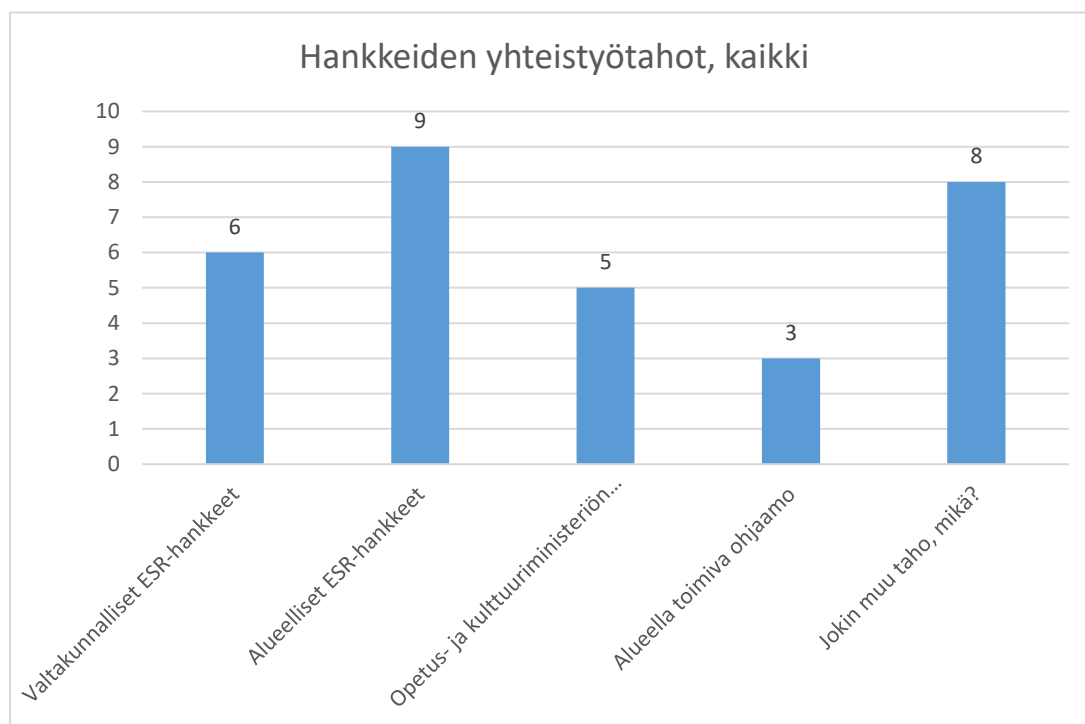
Hyvien käytäntöjen kokoaminen ja levittäminen

Hyvien käytäntöjen kokoamiseksi, arvioimiseksi ja levittämiseksi kyselyyn vastanneista hankkeista 7 (54 %) ilmoitti kuvanneensa hankkeen SAKU ry:n ylläpitämään Arjen arkki –menetelmäpankkiin. Vastanneista hankkeista 46 prosenttia ilmoitti kuvanneensa hankkeen tuotoksia menetelmäpankkiin. Lähes kaikki (92 %) vastanneista ilmoitti olevansa valmiita esittelemään hankkeen tuloksia ja tuotoksia seminaareissa, työpajoissa ja muissa tilaisuuksissa.

Hankkeiden tavoitteiden toteutumista seurantaan tarkasti ja vaikuttavuutta arvioidaan. Tasaisesti hyödynnetään palautekyselyitä, vertaisarviointia sekä ohjausryhmätyöskentelyä hankkeen seurannassa. Näiden lisäksi yksi hanke on toteuttanut vaikuttavuusarvioinnin ja muutama hanke on kirjoittanut, että tuotoksia on arvioitu hyvien käytäntöjen arviointipajassa.

Hankkeet tekevät yhteistyötä monipuolisesti eri toimijoiden kanssa. Muina yhteistyötahoina mainitaan alueelliset työpajat, alueen ammatilliset oppilaitokset, alueelliset verkostot, ELY-keskus ja paikallinen TE-toimisto.

Verkoston hankkeiden tuloksista, hyvistä käytännöistä ja kehitetyistä toimintamalleista löytyy lisätietoa Zoomi-hankkeen kokoamasta Sujuvat siirtymät -loppuraportista 2019:

<https://www.oph.fi/kehittamishankkeet/zoomi/aineistot>